

LAR (LOKAL AFLEDNING AF REGNVAND)

I disse tider, hvor miljøet og klimaet er øverst på dagsordenen, og hvor vi alle skal tage ansvar for naturen, er LAR en rigtig god måde hvor vi som haveejere kan udnytte vores regnvand bedre og gavne miljøet.

Mange haveejere opsamler regnvandet i tønder og genbruger det men ofte kan forbruget af vand ikke følge med nedbøren og vandet løber derfor ud i haven. Det er ikke sundt, hverken for hus, belægninger eller planter.

LAR for haveejere

Her kommer LAR ind i billedet!

Haveejere kan skabe en anderledes måde at komme af med regnvandet på ved at lave et regnvandsbed. Vi opsamler vandet og samtidig skaber vi et nyt og anderledes element i haven som kan give mere liv med vand, planter og dyreliv.

Sådan laves et regnvandsbed i haven

Inden arbejdet kan gå i gang, skal der udføres nogle specifikke målinger og tests.

1. **Måling** af arealet som bedet skal kunne tage vandet fra i m² (fx fra taget).
2. **Finde** de gennemsnitlige årlige nedbørsmængder i lokalområdet (fx 700mm).
3. **Nedsivningstest/Vandsynketest:** En undersøgelse hvor man undersøger, hvor hurtigt vandet trænger igennem jorden.

- Grav et hul på 25x25x30 cm og fyld derefter 5 cm grus i bunden af hullet.
- Fyld hullet op med vand flere gange indtil jorden synes vandmættet.
- Læg en skinne/et bræt tværs over hullet. Fyld derefter hullet helt op til jordoverfladen med vand.
- Vent 10 min og mål fra skinnen og ned til vandspejlet. Hermed har man fundet jordens synkehastighed (fx 6 cm). (Se Havebladet 3/2020, red.)

4. **Størrelsen på LAR bedet** kan nu udregnes. Dette gøres ved at indtaste sine oplysninger i et beregningsskema inde på **LAR i Danmark/vejledning/dimensionering**, så får man en præcis vejledning i, hvor stort og dybt bedet skal være og om der skal tages andre initiativer.
5. **Placering af regnvandsbed:** Bedet skal være placeret minimum 5 meter fra bygninger og minimum 2 meter fra skel, samt 2 meter fra elinstallationer. Derfor skal der også laves et vandløb eller en kanal som vandet kan løbe i. Måske er det nødvendigt med et PVCrør over eller under jorden til at lede vandet ud til det nye regnvandsbed i haven. Dette skal have et fald på minimum 2 cm pr. løbende meter.

6. **Opbygning af bedet.** Den generelle vejledning lyder på, at der graves mindst 40 cm i dybden (dog med forbehold for beregningsskemas vejledning og bedets udformning). Der skal lægges et 15 cm lag af dræn/filtergrus i bunden. Dernæst placeres et 20 cm tykt lag vækstmuld bestående af: 60 % sand, 30 % muldjord og 10% kompostjord, som blandes godt. Størrelsen på bedet laves efter udregningerne.
7. **Beplantning og finish:** Et regnvandsbed lever ikke altid op til navnet, da det i store dele af året vil være meget tørt, specielt i sommerhalvåret, men omvendt fugtigt og til tider måske med lidt vand efterår og vinter.

Derfor er det meget vigtigt, hvis man ønsker planter i bedet, at de kan tåle forandringer med skiftende vand- og tørkeperioder gennem året. Nogle af de plantetyper, som kan tåle disse forhold, er bl.a. græsser, *Hosta*, bregner og enkelte staudegrupper.

Ønsker man ikke en beplantning i bedet, kan man benytte sig af en synlig bund af natursten, sand, muld eller blot en græsfordybning.

Hvis bedet er bygget rigtigt op, vil det få den ønskede effekt til at kunne aftage overskydende vand på en miljømæssig god måde.